

АНАЛІЗ СТАНУ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В УКРАЇНІ ЗА 9 МІСЯЦІВ 2011 р.

*Мітюк Л.О., канд. техн. наук, доц., (каф. ОПЦБ НТУУ «КП»),
Тайрова Т.М., канд. хім. наук, зав. сектора (ННДІПБОП),
Луц А.О., Богоцький С.Ю., студенти (ІЕЕ НТУУ «КП»)*

Аналіз оперативних даних за звітною формою 4-ЗТ показав, що за 9 міс. 2011 р. порівняно з аналогічним періодом минулого року кількість травмованих на виробництві зменшилась на 10,0% (7733 потерпілих проти 8602). Проте рівень смертельного травматизму за цей період зріс на 2,7 % (496 загиблих проти 483, табл. 1). Зростання рівня смертельного травматизму за 9 місяців 2011 року відбулось внаслідок двох аварій: на СП „Шахтоуправління „Суходольське-Східне” ПАТ „Краснодонвугілля” Луганської області та ВП „Шахта імені В.М. Бажанова” ДП „Макіїввугілля” Донецької області. На цих шахтах загинуло 39 робітників, що становить за даний період біля 8% від загальної кількості смертельно травмованих на виробництві та понад 31 % - у вугільній галузі.

Збільшення рівня загального травматизму спостерігається на підприємствах таких галузей виробництва: будівництва та промисловості будматеріалів (+24), залізничного транспорту, метрополітенів (+20), газової промисловості (+15), ЖКГ-1 (підприємства та об'єкти теплокомуненерго, міського освітлення, ремонтно - будівельні підприємства, здавання в оренду власного нерухомого майна) та автодорожнього транспорту (по +11), нафтогазовидобувної промисловості і геологорозвідки (+7), котлонагляду та підйомних спорудах і пошти, зв'язку (по +5), охорони надр (+2).

Збільшення рівня смертельного травматизму відбулось на підприємствах таких галузей виробництва: вугільної промисловості (+23), лісового господарства (+13), будівництва та промисловості будматеріалів (+10), залізничного транспорту, метрополітенів (+6), ЖКГ-1 (підприємства та об'єкти теплокомуненерго, міського освітлення, ремонтно - будівельні підприємства, здавання в оренду власного нерухомого майна), ЖКГ-2 (підприємства та об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства) та автодорожнього транспорт (по +4), гірничорудної і нерудної промисловості (+3), виробництва вибухових речовин, пошта, зв'язку (по +2).

Результати аналізу показують, що понад 78% потерпілих припадає на п'ять видів нагляду, адаптованих до КВЕД: вугільна промисловість (41,6%), СКС та торгівля (12,9%), машинобудування (8,5%), сільське господарство (5,3%), металургійна промисловість (5%).

Що стосується смертельних наслідків, то 59% загиблих припадає на такі види нагляду, адаптовані до КВЕД: вугільна промисловість (25,2%), СКС та торгівля (11,7%), будівництво та промисловість будівельних матеріалів (11,5%), сільське господарство (10,7%).

Що стосується регіонів України, то протягом 9 міс. 2011 р. рівень загального травматизму зріс в 6 областях: Житомирській, Вінницькій,

Чернівецькій, Херсонській, Закарпатській областях і Київській області та м. Києві. Рівень смертельного травматизму за зазначений період зріс у 15 регіонах України, при цьому найбільший рівень відмічається в Івано-Франківській (+67%), Вінницькій (+56%), Хмельницькій (+45%) областях.

В інших областях спостерігається позитивна тенденція до зменшення випадків загального травматизму (табл. 2). Найбільше зниження загального травматизму в Одеській та Сумській областях (на 30 %).

Таблиця 1

Стан травматизму на виробництвах України за 9 міс. 2011 р.

Види нагляду адаптовані до КВЕД	Кількість працюючих в 2011	Кількість потерпілих, осіб					
		загальний травматизм			у т. ч. зі смертельним наслідком		
		9 міс. 2011р	9 міс. 2010р	Різниця	9 міс. 2011р	9 міс. 2010р	Різниця
Всього	14311915	7733	8602	-869	496	483	13
Вугільна промисловість	332269	3218	3649	-431	125	102	23
Гірничорудна і нерудна промисловість	192980	201	250	-49	13	10	3
Нафтогазовидобувна промисловість. Геологорозвідка	69903	23	16	7	2	2	0
Охорона надр	21685	2	0	2	0	0	0
Металургійна промисловість	438179	387	453	-66	18	20	-2
Будівництво та промисловість будматеріалів	704685	363	339	24	57	47	10
Енергетика	388145	117	131	-14	13	22	-9
Котлонагляд та підйомні споруди	72308	25	20	5	9	8	1
ЖКГ-1. Підприємства та об'єкти теплокомуненерго, міського освітлення, ремонтно - будівельні підприємства, здавання в оренду власного нерухомого майна (ЖЕКи)	319819	88	77	11	5	1	4
Хімічна, нафтохімічна, нафтопереробна промисловість (у т.ч. об'єкти підвищеної небезпеки)	294097	129	134	-5	9	14	-5
Об'єкти виробництва вибухових речовин	11716	6	18	-12	2	0	2
Газова промисловість	319440	54	39	15	2	1	1
Целюлозно-паперова промисловість	14009	27	31	-4	2	4	-2
ЖКГ-2 (підприємства та об'єкти водопровідно-каналізаційного господарства)	162858	79	83	-4	9	5	4
Машинобудування	860423	661	715	-54	21	27	-6

Залізничний транспорт, метрополітени	411400	107	87	20	13	7	6
Водний транспорт	90861	60	87	-27	4	8	-4
Автодорожний транспорт	371312	138	127	11	25	21	4
Інші види транспорту (підприємства авіаційного транспорту, міського електротранспорту, будівництва та експлуатації магістральних і міських автодоріг)	169930	104	125	-21	9	15	-6
Пошта, зв'язок	261669	69	64	5	3	1	2
Сільське господарство	1807931	412	442	-30	53	55	-2
Рибне господарство	22251	12	12	0	4	4	0
Лісове господарство	86120	64	69	-5	16	3	13
Харчова промисловість та переробка сільськогосподарських продуктів	558003	245	310	-65	15	17	-2
Видавнича справа	58134	11	14	-3	1	3	-2
Легка, текстильна промисловість та пошиття одягу	142780	16	24	-8	1	3	-2
Виробництво шкіри та виробів зі шкіри. Виробництво шкіряного взуття	26247	4	3	1	0	0	0
Виробництво деревини та виробів з деревини	143177	69	85	-16	3	7	-4
Соціально-культурна сфера та торгівля	5788459	997	1142	-145	58	73	-15
ЖКГ-3. Здавання в оренду власного нерухомого майна, облаштування ландшафту, ритуальне обслуговування населення, сільська комунальна служба	188648	45	56	-11	4	3	1

Таблиця 2

Розподіл потерпілих на виробництві по регіонах України за 9 міс. 2011 р.

Регіони	Кількість потерпілих, осіб					
	Загальний травматизм			у т. ч. зі смертельним наслідком		
	9 міс. 2011р	9 міс. 2010р	різниця	9 міс. 2011р	9 міс. 2010р	різниця
Всього	7733	8602	-869	496	483	13
АР Крим	221	232	-11	19	27	-8
Вінницька обл.	180	166	14	14	9	5
Волинська обл.	97	110	-13	3	11	-8

Дніпропетровська обл.	242	257	-15	23	30	-7
Донецька обл.	2886	3289	-403	101	96	5
Житомирська обл.	138	119	19	8	13	-5
Закарпатська обл.	49	48	1	14	8	6
Запорізька обл.	285	298	-13	17	13	4
Івано-Франківська обл.	72	77	-5	10	6	4
Київська обл. та м. Київ	404	397	7	45	52	-7
Кіровоградська обл.	109	119	-10	6	5	1
Луганська обл.	1150	1283	-133	70	54	16
Львівська обл.	325	335	-10	16	21	-5
Миколаївська обл.	72	97	-25	8	6	2
Одеська обл.	144	206	-62	18	19	-1
Полтавська обл.	176	192	-16	20	15	5
Рівненська обл.	98	102	-4	9	7	2
Сумська обл.	122	175	-53	5	10	-5
Тернопільська обл.	46	60	-14	8	11	-3
Харківська обл.	229	241	-12	19	16	3
Херсонська обл.	104	103	1	10	5	5
Хмельницька обл.	120	139	-19	16	11	5
Черкаська обл.	96	119	-23	12	8	4
Чернівецька обл.	41	34	7	8	5	3
Чернігівська обл.	112	122	-10	7	8	-1
м. Кривий Ріг	215	282	-67	10	17	-7

За 9 міс. 2011 р. порівняно з аналогічним періодом минулого року коефіцієнт тяжкості загального травматизму на виробництві збільшився майже на 20 % і досяг рівня майже 30 днів непрацездатності на одного травмованого, що є найбільшим значенням за весь час спостережень. На значне зростання коефіцієнту тяжкості на виробництві вплинуло збільшення цього коефіцієнта у вугільній промисловості - 42,59 за 9 місяців 2011 року проти 31,32 у 2010 р., тобто майже на 36%. Все це говорить, що поза межами обліку знаходиться значна частина виробничого травматизму з легким наслідком.

Проведені систематизація та аналіз даних актів форми Н-1 матеріалів спеціальних розслідувань нещасних випадків на виробництві за 9 міс. 2011 р. з урахуванням класифікацій НПАОП 0.00-6.02-04 свідчать про те, що 66,8% смертельних нещасних випадків пов'язано з організаційними причинами, 27% - технічними, 6,2% - психофізіологічними.

Результати порівняння даних з аналогічними за 9 міс. 2010 р. вказують на те, що за звітний період збільшилась питома вага нещасних випадків з причин технічного характеру (27% проти 22,9%). Разом з тим зменшилась питома вага випадків травматизму з організаційних (66,8% проти 67,6%) та особливо з психофізіологічних причин (6,2% проти 17,1%, тобто майже втричі).

Наведені дані взяті з інформаційно-аналітичної довідки про стан травматизму та наглядової діяльності органів Держгірпромнагляду за 9 місяців 2011 р. Національного науково-дослідного інституту промислової безпеки та охорони праці.